

A Csúry Bálint emlékérmes RácZ Sándor

Hosszú évek óta jelentkezik már RácZ Sándor az országos néprajzi és nyelvjárási gyűj-
őpályázatokon alapos helyszíni gyűjtésre épülő, gazdag anyagú pályamunkáival. Volt olyan
szándék, hogy három-négy saját munkával jelentkezett, s mellette még a vezetésével mű-
cödő általános iskolai gyűjtőkör is adott be pályaművet. Nyelvjárási témájú munkával elő-
ször 1979-ben jelentkezett, s akkor mindjárt öttel: összegyűjtötte Földeák, Doboz és Óföl-
deák ragadványneveit, a Gyula-Remetei Dolgozók Tanítóképző Intézete tanulóinak és taná-
rainak ragadványneveit, s tanulóival elkészíttette Makó iskolai és iskolán kívüli gyermek-
ragadványneveinek gyűjteményét. Már ezzel első díjat nyert, s utána egyetlen egy év sem
naradt RácZ Sándor-féle pályamunka nélkül. Általában ragadványneveket küldött továbbra
s, elsősorban Makó környékéről, de megkezdte a tájszavak kutatását is. Kitért munkája
eredményeképp született meg a Földeák és környéke tájszótára című jelentős alkotása,
amely megjelent a Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai sorozatában. Külön meg
kell említeni, hogy RácZ Sándor nem csupán a tudományos igényű gyűjtésekkel szolgálta
a magyar nyelvjáráskutatás ügyét, hanem ő maga teremtette meg az anyagi alapot mun-
kája kiadásához, ami nélkül aligha jelenhetett volna meg. Több község ragadványnevényaga
negyolc gyűjtéseit nyomán a Magyar Személynévi Adattárak sorozatában, s most is sajtó
slatt van egy füzet, másik pedig megszerkesztve várja, hogy nyomdába kerülhessen.

H. M.

Úttörő honismereti munka Tolna megyében

V. úttörő honismereti tábor

A Szekszárd melletti Sötét-völgy nemcsak szemet-lelket gyönyörködtető környezetéről nevez-
zetes. Híres úttörőtáborok emléke száll fel a völgy felé kapaszkodó füsttel, ebben az esz-
tendőben rendeztük az ötödiket.

A csaknem 100 gyermek táborlakó s az őket gonddal, melegséggel irányító felnőttek és
diákok 7 szakcsoportban ügyeskedtek azon, hogy az idén központi témává emelt Kapos-Kop-
pány völgye, vidéke tárgyi kultúráját, népművészetét, életmódját és szokásait minél sokol-
dalúbban feldolgozzák és megörökítsék. E gazdag múltú vidék bizonyára sok emlékezetes per-
cet szerzett a táborlakóknak. Már a programok, szakcsoportok közti választás lehetősége is
vonzó eleme volt a tábor életének. Olyan gazdag, szemnek, szívnek és testnek szóló pro-
gramokat élvezhettek itt, melyek a játékos tanulás, néprajz és testmozgás ötvözetét kínálták.

Megyei, de országos jelentőségű is ez a tábor, s nemcsak módszertani vonatkozásai, modell-
szerepe miatt. Ebben az évben parádi pajtásokkal dolgoztak együtt a megye ifjú pionírjai, ez
pedig a nyitottság, a kitekintés biztosítéka. Jeles kutatók is jártak a táborban: Kanyar József
levéltárigazgató, Somogy megye neves személyisége, Andrásfalvy Bertalan baranyai néprajz-
kutató, Tolna megyei kötődésekkel, valamint Torma István régész. A gyermekek megismer-
kedtek a gyűjtő-feltáró munka alapfogásaival, a folyamat állomásaival: az előzetes forrás-
tanulmányokkal, felkészülés utáni gyűjtéssel, leírással, önálló megörökítéssel, vagy repro-
dukálással.

Jó hangulatot teremtett a programok „kidobolása”, „Kemencefalva” utcáinak rendben tar-
tása, az állandó tájékoztató szolgálatot ellátó hirdetőtábla, a maguk készítette, népviseletek ide-
gen által alig észrevehető különbségeinek felismerése.

Öröm, hogy többen is visszatérő vendégek e táborban, akár ifjú néprajzkutatóról, akár
szakkörvezetőről van szó. Ez a folytonosság és a jó együttműködés a színvonalas munka bizto-
sítéka is. Az ügy, melyre e kis tábor szövetkezett, alig felmérhető hasznot jelent a nemzeti
múlt, a magyarság hagyományainak megismerésében, olykor már csak feltámasztásában. El-
ismerést érdemelnek azok a szülők, akik ide is elkísérték gyermeküket, részt vállalva a tábori
élet mindennapjaiból. Fele öröm, fele bánat, hogy jobbára 5. osztályosok voltak jelen a tábor-
ban: jó, hogy legközelebb alapos előismeretekkel kezdhetik esetleges tábori életüket, de azért
hiányoztak a felsőbb évfolyamosok.